

Žena středoevropského regionu 2013 Žofie Vokálková: „Osobně to byl pro mne nejtěžší rok v kariéře. Odehrála jsem okolo 115 koncertů a zároveň jsem porodila v září miminko“

Koncertní flétnistka: Doba tučňáků ve fraku je už pryč

PAVLA JANOUŠKOVÁ

Praha – Jsou úspěšné nejen ve své profesi, ale podílí se i na veřejném životě. Při tom stihá také péči o rodinu. Soutěž Žena regionu, jejíž je mediálním partnerem i Deník, zveřejnil výsledky svého pátého ročníku. Za Středoevropský kraj zvítězila koncertní flétnistka Žofie Vokálková.

Kdo vás přiláhal do soutěže Žena regionu?

Priznám se, že doted úplně netuším, kdo mě přiláhal, i když svůj tajný tip mám. Viděla jsem několik billboardů, ale netušila jsem, že se stanu aktivním účastníkem a nakonec to dopadne tak, jak to dopadlo.

Proč pro vás lidé hlasovali?

Určitě musím poděkovat za podporu blízkým přátelům, rodině a nejbližším kolegyním. Myslím si, že jsem zároveň velký počet hlasů získala tím, že jsem koncertní flétnistka a koncerty mám po celé republice.

Za co jste byla nominována?

V hudebním světě jsem známější pro své různé zajímavé projekty. Snažím se přitáhnout malé i velké posluchače ke klasické hudbě. Mimo jiné jsem velmi nadšená pro ženy skladatelky. V roce 2013 jsem se zabývala už několik let. Ženy skladatelky jsem promírovala v Českém centru v New Yorku. V USA jsem v archívech našla i několik unikátních skladeb. Další velký koncert proběhl v Petrohradu pod záštitou vyslanectví. Program Hudba královen jsem natočila na CD s triem Musica dolce vita a představujeme ho po České republice.

Zabývá se podobnou tematikou i někdo jiný?

Je to stejné jako když se někdo věnuje starým barokním skladatelům nebo literatuře. Jsou ráda, že se to nikdo jiný nedělá a že se tím můžu do hloubky zabírat.

Máte ohlasy na tento projekt?

Ohlasy jsou velké. Na koncerty chodí spousta lidí a nikdo netuší, kolik zajímavých žen se pod tím skrývá. Skladatelky sahají až do roku 1200. Nejstarší je svatá Hildegarda z Bingen, která byla zároveň mystička, měla svůj klášter a byla prohlášena za svatou. Je o ni napsaná celá kniha. Máme třeba skladbu i od královen Marie Antoinetty, proto se projekt jmenuje Hudba královen. V každém století se najde nějaká žena, u které bychom mohli jít ještě spoustu neobjevit.

Jak hledáte skladby?

Je to o mně, že se snažím najít to, co je zajímavé a tím vším potom vyprávím. Jsem tam i manželky už známých skladatelů, jako třeba Clara Schumannová nebo Roberta Schumann nebo Alma Mahlerová od Gustava Mahlera, které tvoří také jednu z bloků. Jsou tam také současné skladatelky, které

VYSTOUPENÍ. Vítězka soutěže Žena regionu 2013 za Středoevropský kraj cestuje po celém světě, ale nejraději koncertuje pro domácí publikum. Foto: Archiv Žofie Vokálkové

je zapotřebí propagovat. Hlavní je, že ta hudba je nesmírně krásná, i když není až tak známá.

Chodíte do archívu?

Ve Spojených státech jsem narazila na spoustu materiálů a tam to vlastně i začalo, na univerzitě v Princetonu, kde mají velký archiv. Teď třeba pátráme v Paříži, kde se chystáme udelat další koncert žen skladatelek. Mám tam výbornou spolupracnici, holojskou Michaelu Hrabánkovou, která je původem z Prahy, a snažíme se o tud získat nové materiály, které by projekt obhájily.

Jak jste se dostala k hudbě?

Můj tatínek i dědeček byli sochaři. V tomto oboru není daleko k hudbě. Můj tatínek byl amatérským hudebníkem, takže mě od čtyř let vodil po hudebních. Táta hrál na dechové nástroje, takže od zobcové flétny jsem přešla přes příčnou flétnu, na kterou jsem vystudovala pražskou konzervatoř. Pak jsem studovala v zahraničí. Pres soutěž jsem se stala sólovou flétnistkou i se zastávkou v symfonickém orchestru. Aktuálně jsem na sólové dráze.

Můžete popsat vaše studium ve Francii?

Poprvé jsem se tam objevila ve šestnácti letech, což bylo ještě před rokem 89 a musím říct, že vyjednávání výjezdů doložky a celý kolotoč, než jsem mohla vyjet, byl velmi obtížný. Když se to povedlo, první na co jsem narazila, byla jazyková bariéra, protože jsem se žádný jazyk neučila. Bylo to moc fajn. Profesor Christian Lardé mě převzal ještě další roky a moc mi pomáhal. Na úplně prvním francouzském výletě jsme byli dva, kdo jsme neuměli žádný jazyk a dohles na dálku komunikujeme. Je to flétnista z Turecka, který je také na sólové dráze.

Nachází český interpret inspiraci ve Francii?

Určitě. Konkrétně pro nás flétnistky byla a je Francie určité velkým vzorem. Flétnistky tam vychovávaly jako v Rusku houslisty a baletky. Pro nás je to legendární škola, ve které se inspirováme pořád.

Jaké to být v České republice na sólové dráze?

V klasické hudbě je to těžké. I když musím zaklepat, že si nemůžu stěžovat. Jsou moc ráda, že jsem dostala ocenění Žena regionu za ročník 2013, protože osobně to byl pro mne nejtěžší rok v kariéře. Odehrála jsem okolo 115 koncertů a zároveň jsem porodila v září miminko, takže jsem z toho roku byla devět měsíců těhotná. Stihla jsem všechno i přes tři recitály v květnu na Pražském jaru. Bylo to náročné na přípravu, ale všechno jsme to společně zvládli.

Jsou děti dnes vedeni k vážné hudbě?

Je to o tom, jestli rodič přivede dítě k nějakému nástroji. Je to tak padesát na padesát. Děláme hodně koncertů i pro děti. Už tomu neříkám výchovný koncert, protože když to řeknete, tak se všechny děti zjeví a já to úplně chápu. Snažíme se zabavnou formu přiblížit spíše klasické hudbě, aby si z toho něco zapamatovaly, případně chtěly začít na něco hrát. Hudebky jsou na každém kroku a je o to, aby se rodiče nechali děti ke klasické hudbě přičichnout.

Co můžete dítě odradit?

Je to o výběru učitele, koncertu nebo opery. Pokud jako první uvítíte na pódiu tlustou Rusalku, která vyje jak o život, tak první zážitek z klasiky bude hrozný a dítě vám na to nebude chtít jít a bude to šířit mezi kamarády.

Cvičíte často?

Záleží, jaký koncert člověka čeká. Když je těžký koncert nebo se připravuje nová skladba, musí tomu člověk věnovat více. V průměru na těžší koncert dělá tři hodiny denně, a pokud je volnější, je potřeba si udržet kontakt s nástrojem. Ale třeba takový týden na horách nebo u moře bez flétny také neuskóčí.

V únoru jste byla pokřtěná v národním kole Eurovizní soutěže mladých hudebníků. Jaké to bylo?

Byl to výborný zážitek. Bylo to první setkání s mladou osobností. Vzhledem k věkovému rozptýlení od zhruba osmi do devatenácti let bylo těžké vyhledat mezi dětmi z hudební školy nebo hotových profesionálů z konzervatoře.

Podle čeho jste vybírali vítěze?

Kromě hudebního vyznění museli na sebe upozornit, jestli se domluví německy nebo anglicky, protože při

nále je v Kolíně nad Rýnem. Reklia bych, že mladí teen-ageři nejsou tak jazykově vybaveni, jak by dnes mohli být, což je škoda. Vyhrál to dvánáctiletý chlapec z Napa-jele. Úplně neuvěřitelně hrál na akordeon. Všechny nás hrozně překvapil, protože byl muzikant a i něčeho neví.

Jsou děti dnes vedeni k vážné hudbě?

Je to o tom, jestli rodič přivede dítě k nějakému nástroji. Je to tak padesát na padesát. Děláme hodně koncertů i pro děti. Už tomu neříkám výchovný koncert, protože když to řeknete, tak se všechny děti zjeví a já to úplně chápu. Snažíme se zabavnou formu přiblížit spíše klasické hudbě, aby si z toho něco zapamatovaly, případně chtěly začít na něco hrát. Hudebky jsou na každém kroku a je o to, aby se rodiče nechali děti ke klasické hudbě přičichnout.

Co můžete dítě odradit?

Je to o výběru učitele, koncertu nebo opery. Pokud jako první uvítíte na pódiu tlustou Rusalku, která vyje jak o život, tak první zážitek z klasiky bude hrozný a dítě vám na to nebude chtít jít a bude to šířit mezi kamarády. Proste rozumné se nad tím zamyslet. Porozumění a sympatie s učitelem hudby je základ.

Existují viny, že teď se dávájí děti na určitý nástroj?

Flétna je hodně oblíbená. Zobcová flétna ani není tak dráhá a najde mnoho kroužků. Frčí taky kytara. Kdo se o hudbu zajímá více, přechází k těším nástrojům. Asi bych své dítě nadešla na smyčcový nástroj, protože si dovedu představit, co to obnáší. Děti, které hrají výborně na housle, určitě jsou, ale ty už se nasadí s housličkami na ročník. A pak cvičí a cvičí a cvičí.

Jaké jsou trendy v klasické hudbě?

Nikdy nezklame Mozart. To může poslouchat snad každý. Přelíá Adar Piazzolla, zakladatel klasické formy tanga. Je to na hranicích různých žánrů, takže to je velmi oblíbené. Tenké to ani o trendech jako o formě. Doba tučňáků ve fraku, kteří při

jdou a odehrávají pětáctileté minut Janáčkovu smyčcového kvartetu, je prostě pryč.

Jak to tedy vypadá dnes?

Na koncertě je důležitě mluvené slovo, protože lidé tomu porozumí, můžete jim říct další souvislosti, představit nástroje. Prostě přiblížit jim to. Jde o estetické balení. Doba nejvzácnějších instrumentalistek v krásných satech je tady a teď. Ze všech časopisů na nás koukají modelky, prodává obal. A když ten obal je naplněn kvalitou, tak tady vede cesta.

Kterou hudbu hrajete ráda?

Hraju ráda každou poslouchanou hudbu. Tím, že to studujete, tak přijde ke leccemu. Nejradší mám francouzské impresionisty, protože to je hodně barevná hudba, která podněcuje fantazii.

A co publikum?

Kolikrát byste nevěřili, jak skvělé jsou koncerty v úplně malých městech. Někdy hrajete pro pár babiček a je to tak vědně publikum, že z toho máte radost. Když se z toho málo dělá, když plní při Ukoláčkových z opery Hubička, tak to obzvlášť potěší.

Čeho chcete dosáhnout?

Je fakt, že to byl neuvěřitelný pocit. Během přestávky jsem korzovaly mezi lidmi. Doufám, že se mi něco podobného podaří zapakovat, protože to je dobrá cesta. Sperry jsou krásné a měla by se dát přizpůsobit jiným při Ukoláčkových z opery Hubička, tak to obzvlášť potěší.

Bylo to silné?

Babička má odjet transportem do Osvětí, o kterém víme, že se nevrátí. Známy řecky i pichnu násmem injeck, dostala vysoké horečky, oděla o šest hodin později, a přezila. Takže to má happyend. Pročeta jsem si korespondenci a do programu jsem vsunuli výstavu z dechů a husl. Tam také tiskacími písmeny i pozdravy mého tatínka. Má to velkou sílu a poslouchá to velmi oslovilo.

Co vás letos čeká?

Hlavně musím věnovat synům. Jednomu je šest měsíců, druhý je prvňák, takže to dá zabrat. Ale k tomu se budu snažit připravit i soutěž rodinného muzicírování pro děti nejen v naší škole, ale si natočila, co umí. Je to takové překvapko, co chystáme pro domácí muzicírování ve spolupráci se společností Ženy s.r.o.

Můžete představit další projekt souboru Trio Lyrico?

Je to trio s Martinou Kociánovou a Kateřinou Englichovou. Martina je velmi zručná flétnice, takže kromě toho, že se spolu přátelíme, tak vymýšlí nové věci. Teď máme nový projekt s Lukdem Munzareem. Je o českých významných skladatelích a o jejich osobních stránkách hudby, o jejich lásčák. Lukdem Munzar, který se proslavil jako Leoš Janáček ve filmu Lev s bílou hřívkou, je tím správným člověkem, který koncertním představením provází.

Souvisí spousta žen skladatelky a projekt Queens of Classic?

Projekt žen skladatelek je samostatná a představuje především skladby. Queens

of Classic je projekt dámského orchestru. Zaujalo mě, že někde ve světě takový orchestr není a nefunguje. Tak zkoumám proč, jestli je v tom nějaké úskalí. A protože co Czech, to muzikant, tak jsem se do toho pustila. Fungujeme ve vynikajícím obsazení. Spolupracuje s námi například koncertní houslová mistryně Rita Čepurčenko a spousta dalších skvělých hudebníků. A moc nás to baví.

Jak jste se dostala ke spolupráci s Blankou Matragi?

Bylo to při premiéře projektu Hudba královen. Rikala jsem si, že hudbu by to chtělo vizuálně podtrhnout. Pres známou jsem se domlouvala s Blankou Matragi, že bychom mohli převzít její kolekci šperků. Hraji jsem pak s těmi kolekcemi na sobě.

Setkalo se to s úspěchem?

Je fakt, že to byl neuvěřitelný pocit. Během přestávky jsem korzovaly mezi lidmi. Doufám, že se mi něco podobného podaří zapakovat, protože to je dobrá cesta. Sperry jsou krásné a měla by se dát přizpůsobit jiným při Ukoláčkových z opery Hubička, tak to obzvlášť potěší.

Kam pojedete do zahraničí?

Je fakt, že to byl neuvěřitelný pocit. Během přestávky jsem korzovaly mezi lidmi. Doufám, že se mi něco podobného podaří zapakovat, protože to je dobrá cesta. Sperry jsou krásné a měla by se dát přizpůsobit jiným při Ukoláčkových z opery Hubička, tak to obzvlášť potěší.

Ráda cestujete?

Poznávat kraje, všude je to zajímavé. Mám moc ráda Japonsko, které jsem jenomohrák navštívila. Dlouho jsem tam teď nebyla, ale doufám, že se zase někdy objeví. Co národ, to trochu jiná povaha lidí. Každé se chová jinak, někde jsou vřelější a někde chladnější. Je celkem těžké dobyt publikum v Rusku, i když mě se to podařilo ve vyprodané katedrále v Petrohradu. Prvně čekají, co ukážete, a podle toho to zafunguje, nebo ne. Ale vždy je to moc těšné na český koncert v Čechách i na Moravě, vždy se hraje dobře, ale domácímu publiku nejlépe.

Žofie Vokálková

– narodila se 20. října 1971 v Praze
– studovala konzervatoř v Praze a ve Francii obor příčná flétna
– na sólové dráze je nejméně 12 let
– je laureátkou mezinárodní soutěže Concertino Praha, soutěže vládní evropské se sídli Pásmem in Terris v Německu a získala zvláštní cenu na soutěži World Concert Hall v New Yorku
– má dvě děti, sedmiletého a šestměsíčního syna
– její manžel Jan Šrámek je violista a dirigent, zakladatel Akademického orchestru ČVUT